

हर हर शङ्कर

ॐ

जय जय शङ्कर

श्री-वेदव्यासाय नमः

श्रीमद्-आद्य-शङ्कर-भगवत्पाद-परम्परागत-मूलाम्नाय-
सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-काञ्ची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शङ्कराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

गङ्गा-पूजा
॥ प्रधान-पूजा ॥

(आचम्य)

[विघ्नेश्वरपूजां कृत्वा।]

शुक्ला.म्बर-धरं विष्णुं शशि-वर्णं चतुर्भुजम्।

प्रसन्न-वदनं ध्यायेत् सर्व-विघ्नोपशान्तये॥

प्राणानायम्य। ममोपात्त + ... ऋण-त्रय-विमोचनार्थं गङ्गा-भागीरथी-प्रसाद-
सिद्ध्यर्थं गङ्गा-पूजां करिष्ये।

चतुर्भुजां त्रि-नयनां शुद्ध-स्फटिक-सन्निभाम्।

ध्यायेऽहं मकरा.रूढां शुभ्र-वस्त्रां शुचि-स्मिताम्॥

गङ्गा-देवीं ध्यायामि॥

विष्णु-पादाब्ज-सम्भूते विश्वनाथ-शिरः-स्थिते।

आवाहयामि गङ्गे त्वां भक्ताभीष्ट-फल-प्रदे॥

गङ्गा-देवीम् आवाहयामि

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdspsabha@gmail.com

🌐 vdspsabha.org

मुक्ता-रत्न-सुवर्णा-दि-खचितं सुन्दरं शुभम्।
 सिंहासनं प्रदास्यामि गृहाण मकरा-सने ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, आसनं समर्पयामि ॥

सि-न्ध्वादि-सरि-दुद्भूतं गन्ध-पुष्प-समन्वितम्।
 पाद्यं ददा-म्यहं देवि प्रसीद परमे-श्वरि ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, पाद्यं समर्पयामि ॥

ब्रह्म-पात्र-समुद्भूते गङ्गे त्रि-पथ-गामिनि।
 गृहाणा-र्घ्यं प्रदास्यामि जह्नु-कन्ये नमोऽस्तु ते ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, अर्घ्यं समर्पयामि ॥

सुवर्ण-कलशा-नीतं नाना-गन्ध-सुवासितम्।
 आचम्यतां मया दत्तं गृहाणा-मृत-वर्षिणि ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, आचमनीयं समर्पयामि ॥

पयो-दधि-घृत-क्षौद्र-रम्भा-फल-समन्वितम्।
 पञ्चा-मृत-मिदं देवि स्वीकुरुष्व महेश्वरि ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, पञ्चामृतस्नानं समर्पयामि ॥

नर्मदा-यमुना-सिन्धु-गोदाव-र्याहृतै-र्जलैः ।
 स्नापयामि शिवे भक्त्या भागीरथि नमोऽस्तु ते ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, स्नानं समर्पयामि ॥ स्नानानन्तरम् आचमनीयं समर्पयामि ॥

वैदूर्य-पद्मरागा-दि-खचितं मेखला-न्वितम्।
 सुवर्ण-सूत्र-संयुक्तं क्षौमं दास्यामि गृह्यताम् ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, वस्त्रं समर्पयामि ॥

मलया-चल-सम्भूतं कस्तूरी-कुङ्कुमा-न्वितम्।
 कर्पूर-मिश्रितं गन्धं गृहाण परमे-श्वरि ॥
 वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

गङ्गा-देव्यै नमः, गन्धान् धारयामि ॥

अक्षतान् शालि-संभूतान् हरिद्रा-कुङ्कुमा-न्वितान्।
पूजा-र्थं सङ्गृहाणे-मान् अक्षय्य-फल-दायिनि ॥

गङ्गा-देव्यै नमः, अक्षतान् समर्पयामि ॥

वज्र-वैदूर्य-माणिक्य-पद्मरागा-दि-निर्मितम्।
कङ्कणं कर-शोभार्थं कामिता-र्थ-फल-प्रदे ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, आभरणानि समर्पयामि ॥

केतकी-तुलसी-बिल्व-मल्लिका-कमला-दिभिः।
पुन्नागै-रर्चयामि त्वां गृहाणा-मर-वन्दिते ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, पुष्पमालां समर्पयामि ॥ पुष्पैः सम्पूजयामि।

अथ अङ्ग-पूजा ॥

पाप-पर्वत-नाशिन्यै नमः	पादौ पूजयामि
भक्त-वत्सलायै नमः	गुल्फौ पूजयामि
जग-द्धात्र्यै नमः	जङ्घे पूजयामि
जाह्नव्यै नमः	जानुनी पूजयामि
शैल-सुतायै नमः	ऊरू पूजयामि
समुद्र-गामिन्यै नमः	कटि पूजयामि
मकरा-रूढायै नमः	गुह्यं पूजयामि
आनन्द-वर्धिन्यै नमः	जघनं पूजयामि
गङ्गायै नमः	नाभिं पूजयामि
जगत्-कुक्ष्यै नमः	उदरं पूजयामि
विशाल-वक्षसे नमः	वक्षः-स्थलं पूजयामि
ह्लादिन्यै नमः	हृदयं पूजयामि
सुस्तन्यै नमः	स्तनौ पूजयामि

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

तरङ्गिण्यै नमः	पार्श्वौ पूजयामि
उन्नत-कण्ठ्यै नमः	कण्ठं पूजयामि
त्रैलोक्य-सुन्दर्यै नमः	स्कन्धौ पूजयामि
अमृत-कलश-हस्तायै नमः	हस्तान् पूजयामि
लीला-शुक-धारिण्यै नमः	बाहून् पूजयामि
विद्या-प्रकाशिन्यै नमः	मुखं पूजयामि
त्रैलोक्य-वासिन्यै नमः	ललाटं पूजयामि
सुनासिकायै नमः	नासिकां पूजयामि
मकर-कुण्डल-धारिण्यै नमः	श्रोत्रे पूजयामि
बिम्बोष्ठ्यै नमः	ओष्ठे पूजयामि
अनाथ-रक्षिण्यै नमः	अधरं पूजयामि
चञ्चल-गत्यै नमः	जिह्वां पूजयामि
अलक-नन्दायै नमः	गण्ड-स्थलं पूजयामि
तिलक-धारिण्यै नमः	फालं पूजयामि
ज्ञान-रूपिण्यै नमः	चुबुकं पूजयामि
अमृत-बिम्बायै नमः	अलकान् पूजयामि
किरीट-धारिण्यै नमः	शिरः पूजयामि
भागीरथ्यै नमः	सर्वाण्यङ्गानि पूजयामि

गङ्गाष्टोत्तरशतनामावलि:

श्री-गङ्गायै नमः
 विष्णु-पादाब्ज-सम्भूतायै नमः
 हर-वल्लभायै नमः
 हिमाचलेन्द्र-तनयायै नमः
 गिरि-मण्डल-गामिन्यै नमः
 तारका-राति-जनन्यै नमः

सगरात्मज-तारिकायै नमः
 सरस्वती-समायुक्तायै नमः
 सु-घोषायै नमः
 सिन्धु-गामिन्यै नमः
 भागीरथ्यै नमः
 भाग्य-वत्यै नमः

१०

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdspsabha@gmail.com

🌐 vdspsabha.org

भगीरथ-रथा-नुगायै नमः
 त्रिविक्रम-पदो-द्भूतायै नमः
 त्रि-लोक-पथ-गामिन्यै नमः
 क्षीर-शुभ्रायै नमः
 बहु-क्षीरायै नमः
 क्षीर-वृक्ष-समाकुलायै नमः
 त्रि-लोचन-जटा-वासिन्यै नमः
 ऋण-त्रय-विमोचिन्यै नमः
 त्रिपुरा-रि-शिर-श्रूडायै नमः
 जाह्नव्यै नमः
 नर-भीति-हृते नमः
 अव्ययायै नमः
 नयना-नन्द-दायिन्यै नमः
 नग-पुत्रिकायै नमः
 नि-रञ्जनायै नमः
 नित्य-शुद्धायै नमः
 नीरजा-लि-परिष्कृतायै नमः
 सावित्र्यै नमः
 सलिला-वासायै नमः
 सागरा-म्बु-समेधिन्यै नमः
 रम्यायै नमः
 बिन्दु-सरो-व्यक्तायै नमः
 वृन्दारक-समाश्रितायै नमः
 उमा-सपत्न्यै नमः
 शुभ्रा-ङ्गायै नमः
 श्री-मत्यै नमः
 धवला-म्बरायै नमः
 आखण्डल-वना-वासायै नमः
 खण्डे-न्दु-कृत-शेखरायै नमः

२०

३०

४०

अमृता-कार-सलिलायै नमः
 लीला-लङ्घित-पर्वतायै नमः
 विरिञ्चि-कलशा-वासायै नमः
 त्रि-वेण्यै नमः
 त्रि-गुणा-त्मिकायै नमः
 सङ्गता-घौ-घ-शमन्यै नमः
 शङ्ख-दुन्दुभि-निःस्वनायै नमः
 भीति-घ्न्यै नमः
 भाग्य-जनन्यै नमः
 भिन्न-ब्रह्माण्ड-दर्पिण्यै नमः
 नन्दिन्यै नमः
 शीघ्र-गायै नमः
 सिद्धायै नमः
 शरण्यायै नमः
 शशि-शेखरायै नमः
 शं-कर्यै नमः
 शफरी-पूर्णायै नमः
 भर्ग-मूर्ध-कृता-ल्यायै नमः
 भव-प्रियायै नमः
 सत्य-सन्ध-प्रियायै नमः
 हंस-स्वरूपिण्यै नमः
 भगीरथ-सुतायै नमः
 अनन्तायै नमः
 शर-चन्द्र-निभा-ननायै नमः
 ओङ्कार-रूपिण्यै नमः
 अतुलायै नमः
 क्रीडा-कल्लोल-कारिण्यै नमः
 स्वर्ग-सोपान-सरण्यै नमः
 सर्व-देव-स्वरूपिण्यै नमः

५०

६०

७०

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdspsabha@gmail.com

🌐 vdspsabha.org

अम्भः-प्रदायै नमः
 दुःख-हन्त्र्यै नमः
 शान्ति-सन्तान-कारिण्यै नमः
 दारिद्र्य-हन्त्र्यै नमः
 शिव-दायै नमः
 संसार-विष-नाशिन्यै नमः
 प्रयाग-निलयायै नमः
 शीतायै नमः
 ताप-त्रय-विमोचिन्यै नमः
 शरणागत-दीनार्त-परित्राणायै नमः
 ८०
 सु-मुक्ति-दायै नमः
 पाप-हन्त्र्यै नमः
 पावनाङ्गायै नमः
 पर-ब्रह्म-स्वरूपिण्यै नमः
 पूर्णायै नमः
 पुरातनायै नमः
 पुण्यायै नमः
 पुण्य-दायै नमः
 पुण्य-वाहिन्यै नमः

पुलोमजा-र्चितायै नमः ९०
 पूतायै नमः
 पूत-त्रि-भुवनायै नमः
 जयायै नमः
 जङ्गमायै नमः
 जङ्गमा-धारायै नमः
 सिद्ध-योगि-निषेवितायै नमः
 जल-रूपायै नमः
 जगद्-धात्र्यै नमः
 जगद्-भूतायै नमः
 जना-र्चितायै नमः १००
 जहु-पुत्र्यै नमः
 जग-न्मात्रे नमः
 जम्बू-द्वीप-विहारिण्यै नमः
 भव-पत्न्यै नमः
 भीष्म-मात्रे नमः
 सिद्ध-रम्य-स्वरूप-धृते नमः
 उमा-सहोदर्यै नमः
 अज्ञान-तिमिरा-पहृते नमः १०८

॥ इति श्री-गङ्गाष्टोत्तरशत-नामावलिः सम्पूर्णा ॥

गङ्गा-देव्यै नमः, नाना-विध-परिमल-पत्र-पुष्पाणि समर्पयामि ॥

चन्दना-गरु-मुस्तादि-घृत-गुग्गुलु-संयुतम्।
 दशाङ्ग-द्रव्य-संयुक्तं धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥
 गङ्गा-देव्यै नमः, धूपम् आघ्रापयामि ॥

सा.ज्यं त्रि-वर्ति-संयुक्तं वह्निना योजितं मया।
 गृहाण मङ्गलं दीपं त्रैलोक्य-तिमिरा-पहम् ॥
 वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

गङ्गा-देव्यै नमः, दीपं दर्शयामि ॥

शा.ल्यन्नं व्यञ्जनै.र्युक्तं सूपा.पूप-घृता.न्वितम्।
क्षीरा.न्नं लड्डुको.पेतं भुज्यता.ममृता.शिनि ॥

गङ्गा-देव्यै नमः, नैवेद्यं समर्पयामि ॥

पूगी-फल-समायुक्तं नाग-वल्ली-दलै.र्युतम्।
कर्पूर-चूर्ण-संयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, कर्पूर-ताम्बूलं समर्पयामि ॥

तेजः-पुञ्ज-स्वरूपे ते तेजसा भासितं जगत्।
नीराजयामि गङ्गे त्वां भक्ता.भीष्ट-फल-प्रदे ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, नीराजनं समर्पयामि ॥

गङ्गे त्रि-पथ-गे दिव्ये जाह्नवे त्रिदिव-स्थिते।
प्रदक्षिणं करोमि त्वां प्रणता.घौ.घ-नाशिनि ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, प्रदक्षिण-नमस्कारान् समर्पयामि ॥

प्रालेया.चल-सम्भूते प्राचीना.ब्धि-समागमे
प्राणिनां भव-रोग-घ्नि पूजा-सम्पूर्णतां कुरु।
पुत्र-पौत्र-धरा-धान्य-पशु-पुण्य-फलो.दयम्
देहि मे देवि भक्तिं ते त्वत्-पाद-कमले सदा ॥
गङ्गा-देव्यै नमः, प्रार्थनां समर्पयामि ॥
पूजा.न्ते क्षीरा.र्घ्य-प्रदानं करिष्ये।

ब्रह्म-पात्र-समुद्भूते गङ्गे त्रि-पथ-गामिनि।
त्रैलोक्य-वन्दिते देवि गृहाणा.र्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥ १ ॥
गङ्गायै नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

तपनस्य सुते देवि यम-ज्येष्ठे यशस्विनि।
शुद्धानां शुद्धि-दे देवि गृहाणा.र्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥
वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

यमुनायै नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

विरिञ्चि-तनये देवि ब्रह्मरन्ध्र-निवासिनि।
सरस्वति जग-न्मात-गृहाणा-र्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥ ३ ॥
सरस्वत्यै नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

गङ्गा-यमुनयो-र्मध्ये यत्र गुप्ता सरस्वती।
त्रैलोक्य-वन्दिते देवि त्रिवे-ण्यर्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥
त्रिवेण्यै नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

एका-र्णवे महाकल्पे सुषुप्तौ माधव-प्रभोः।
पर्यङ्क वट-राज त्वं गृहाणा-र्घ्यं नमोऽस्तु ते ॥ ५ ॥
वट-राजाय नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

वेणी-माधव सर्व-ज्ञ भक्ते-प्सित-फल-प्रद।
सफलां कुरु मे यात्रां वेणी-माधव ते नमः ॥ ६ ॥
तीर्थ-राजाय नमः इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् इदमर्घ्यम् ॥

त्रि-वेणि त्र्यम्बके देवि त्रि-विधा-घ-विनाशिनि।
त्रि-मार्गे त्रि-गुणे त्राहि त्रि-वेणि शरणा-गतम् ॥
प्रार्थनां समर्पयामि ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि ॥

ॐ तत् सद् ब्रह्मार्पणमस्तु।
॥ इति गङ्गा-पूजा-कल्पः सम्पूर्णः ॥

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

॥ गङ्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

श्री-गङ्गा विष्णु-पादा-ञ्ज-सम्भूता हर-वल्लभा ।
हिमा-चले-न्द्र-तनया गिरि-मण्डल-गामिनी ॥ १ ॥

तारका-राति-जननी सगरा-त्मज-तारिका ।
सरस्वती-समायुक्ता सु-घोषा सिन्धु-गामिनी ॥ २ ॥

भागीरथी भाग्य-वती भगीरथ-रथा-नुगा ।
त्रिविक्रम-पदो-द्भूता त्रि-लोक-पथ-गामिनी ॥ ३ ॥

क्षीर-शुभ्रा बहु-क्षीरा क्षीर-वृक्ष-समाकुला ।
त्रि-लोचन-जटा-वासि-न्युण-त्रय-विमोचिनी ॥ ४ ॥

त्रिपुरा-रि-शिर-श्चूडा जाह्नवी नर-भीति-हृत् ।
अव्यया नयना-नन्द-दायिनी नग-पुत्रिका ॥ ५ ॥

नि-रञ्जना नित्य-शुद्धा नीरजा-लि-परिष्कृता ।
सावित्री सलिला-वासा सागरा-म्बु-समेधिनी ॥ ६ ॥

रम्या बिन्दु-सरो-व्यक्ता वृन्दारक-समाश्रिता ।
उमा-सपत्नी शुभ्रा-ङ्गा श्री-मती धवला-म्बरा ॥ ७ ॥

आखण्डल-वना-वासा खण्डे-न्दु-कृत-शेखरा ।
अमृता-कार-सलिला लीला-लङ्घित-पर्वता ॥ ८ ॥

विरिञ्चि-कलशा-वासा त्रि-वेणी त्रि-गुणा-त्मिका ।
सङ्गता-घौ-घ-शमनी शङ्ख-दुन्दुभि-निःस्वना ॥ ९ ॥

भीति-घ्नी भाग्य-जननी भिन्न-ब्रह्माण्ड-दर्पिणी ।
नन्दिनी शीघ्र-गा सिद्धा शरण्या शशि-शेखरा ॥ १० ॥

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

शं-करी शफरी-पूर्णा भर्ग-मूर्ध-कृता-लया।
भव-प्रिया सत्य-सन्ध-प्रिया हंस-स्वरूपिणी ॥ ११ ॥

भगीरथ-सुता ऽनन्ता शर-चन्द्र-निभा-नना।
ओङ्कार-रूपि-ण्यतुला क्रीडा-कल्लोल-कारिणी ॥ १२ ॥

स्वर्ग-सोपान-सरणिः सर्व-देव-स्वरूपिणी।
अम्भः-प्रदा दुःख-हन्त्री शान्ति-सन्तान-कारिणी ॥ १३ ॥

दारिद्र्य-हन्त्री शिव-दा संसार-विष-नाशिनी।
प्रयाग-निलया शीता ताप-त्रय-विमोचिनी ॥ १४ ॥

शरणा-गत-दीना-र्त-परित्राणा सु-मुक्ति-दा।
पाप-हन्त्री पावना-ङ्गा पर-ब्रह्म-स्वरूपिणी ॥ १५ ॥

पूर्णा पुरातना पुण्या पुण्य-दा पुण्य-वाहिनी।
पुलोमजा-र्चिता पूता पूत-त्रि-भुवना जया ॥ १६ ॥

जङ्गमा जङ्गमा-धारा सिद्ध-योगि-निषेविता।
जल-रूपा जगद्-धात्री जगद्-भूता जना-र्चिता ॥ १७ ॥

जह्नु-पुत्री जग-न्माता जम्बू-द्वीप-विहारिणी।
भव-पत्नी भीष्म-माता सिद्ध-रम्य-स्वरूप-धृत्।
उमा-सहोदरी [चैव] अज्ञान-तिमिरा-पहृत् ॥ १८ ॥

॥ इति श्री-गङ्गाष्टोत्तरशतनाम-स्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

